

P. K. Kurawa M

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 2021-11-07

Znak sprawy: DOS.dws.073.3.2021

NR: 2109 PODPIS *JK*
W. PEYNEŁO

2021-10-17

Pan Krajowa Rada Izb Rolniczych
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: uchwały Nr 3/2021 Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego sytuacji w rolnictwie

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo Krajowej Rady Izb Rolniczych, znak: KRIR/KK/289/21, w sprawie uchwał podjętych przez Krajową Radę Izb Rolniczych na VII posiedzeniu VI kadencji, przedstawiam informacje i wyjaśnienia odnośnie do wniosków zawartych w *uchwale Nr 3/2021 Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego sytuacji w rolnictwie.*

Odnośnie do wniosku dotyczącego *założeń zawartych w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* informuję, że w projekcie Planu Strategicznego przewiduje się interwencje dotyczące zwiększenia rentowności i efektywności gospodarstw oraz interwencje wspierające wymianę pokoleń. Cel 2 *Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w perspektywie krótko i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację*, będzie realizowany m.in. przez dwie interwencje o charakterze inwestycyjnym skierowane bezpośrednio do gospodarstw rolnych.

Pierwszą z tych interwencji jest instrument wsparcia *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)*, którego celem jest zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw poprzez:

- (i) racjonalizację technologii produkcji,

- (ii) wprowadzenie nowoczesnych, w tym cyfrowych, technologii lub innowacji,
- (iii) zmianę profilu produkcji,
- (iv) poprawę jakości produkcji,
- (v) zwiększenie wartości dodanej produktu.

Omawiana interwencja ma wspierać wyłącznie takie rodzaje operacji, które będą przyczyniały się do poprawy konkurencyjności gospodarstwa rolnego i jego zorientowania na rynek. Operacje będą mogły dotyczyć produkcji i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. W ramach interwencji możliwa będzie realizacja operacji:

a) dotyczącej produkcji zwierzęcej polegającej na:

- budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji zwierzęcej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych budynków) lub
- stosowaniu rozwiązań Rolnictwa 4.0 w budynkach lub budowlach służących do produkcji zwierzęcej, lub
- zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań; – obszar a

b) w gospodarstwach prowadzących produkcję ekologiczną – obszar b.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy ma wynosić co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro.

Druga interwencja, w której pomoc inwestycyjna dla gospodarstw będzie miała charakter bezzwrotny, to interwencja *Rozwój małych gospodarstw*. Interwencja ma wspierać rozwój małych gospodarstw, to znaczy gospodarstw o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, prowadzący do wzrostu wartości sprzedaży wyprodukowanych lub przetworzonych produktów rolnych. Planuje się, że celem interwencji będzie zwiększenie orientacji rynkowej gospodarstwa (a w rezultacie jego konkurencyjności). Operacje będą mogły dotyczyć produkcji i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, rolniczego handlu detalicznego, sprzedaży bezpośredniej oraz dostaw bezpośrednich.

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne i niematerialne związane z ww. operacjami, w tym budowa, modernizacja lub wyposażenie budynków lub budowli.

Wsparcie „wymiany pokoleń”, o której mowa w punkcie 1 uchwały, następować będzie poprzez wdrożenie interwencji realizujących Cel 7 Przyciąganie i utrzymanie młodych

rolników i innych nowych rolników oraz ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Taką interwencją niewątpliwie jest instrument wsparcia *Premie dla młodych rolników*, który ma wspierać rozpoczynanie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym przez młodych rolników, zapewniając dostęp do kapitału niezbędnego w początkowej fazie prowadzenia gospodarstwa. Wsparcie ma dotyczyć rozwoju produkcji roślinnej lub zwierzęcej w gospodarstwie (produkcji nieprzetworzonych produktów rolnych), a także przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. W ramach inwestycji związanych z rozpoczynaniem lub rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym planuje się uwzględnić przede wszystkim:

- inwestycje budowlane związane z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do produkcji rolnej,
- zakup nieruchomości rolnych,
- zakup zwierząt gospodarskich lub innych zwierząt niezbędnych do prowadzenia produkcji zwierzęcej,
- zakup nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia lub sprzętu, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu prowadzenia produkcji rolnej.

Warto również podkreślić, że młodzi rolnicy będą mogli otrzymać wyższy od podstawowego poziom refundacji kosztów kwalifikowalnych, jeżeli zdecydują się na realizację operacji w ramach interwencji *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)*.

Odnośnie do wniosku dotyczącego *ustalenia ograniczenia górnych granic dawkowania nawozów w jednakowym limicie dla wszystkich państw członkowskich* należy wskazać, iż taki limit, w stosunku do azotu, został wprowadzony w dyrektywie Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. *dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego*. Zgodnie z jej treścią, ilość odchodów zwierzęcych/nawozów naturalnych (rozumianych jako wszelkie odchody wydalane przez inwentarz żywy lub mieszaninę ściółki i odchodów wydalanych przez inwentarz żywy, nawet w formie przetworzonej), wykorzystywanych rolniczo każdego roku, nie może przekroczyć określonej ilości na hektar, tj. 170 kg N/ha/rok. Przykładowo: 1 tona gnojowicy bydlęcej zawiera ok. 3,4 kg N, zatem dopuszczalna dawka nawozu naturalnego na 1 ha wynosi:

$170 \text{ kg N/ha} : 3,4 \text{ kg N/t} = 50 \text{ t/ha} = 50 \text{ m}^3/\text{ha}$. Więcej informacji znajduje się na stronie: http://iung.pl/dpr/nawozy_naturalne_rodzaje.html.

W chwili obecnej Komisja Europejska nie pracuje nad przepisami zaostrzającymi wymogi co do dalszego ograniczenia górnych granic dawki azotu dla pozostałych rodzajów nawozów zawierających w składzie azot.

Odnosząc się do wniosku dotyczącego *zasad stosowania środków ochrony roślin zawartych w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* informuję, że nie jest jasna intencja wnioskodawców i w związku z tym trudno udzielić wyczerpującej odpowiedzi. Niemniej jednak, w obecnej, drugiej wersji projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, który udostępniono do konsultacji na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/wprpo2020/konsultacje-drugiej-wersji-projektu-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027>, znajdują się rozwiązania precyzyjnie definiujące możliwości stosowania środków ochrony roślin w poszczególnych proponowanych działaniach. Wprowadzono również możliwość uzyskania wsparcia do biologicznych metod ochrony roślin oraz zakupu urządzeń umożliwiających ograniczenie stosowania środków ochrony roślin.

Wszystkie te propozycje wpisują się w Strategię „od pola do stołu” oraz Strategię „na rzecz bioróżnorodności”.

Jeżeli zdaniem wnioskodawców propozycje Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wymagają zmian uwzględniających potrzeby polskich rolników, proponuję zgłoszenie uwag do Planu poprzez „Formularz do zgłaszania propozycji zmian” znajdujący się pod wskazanym wyżej adresem.

Odnosząc się do wniosku dotyczącego *zapropionowanych w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 niektórych ekoschematów* informuję, że ekoschematy – nowy element systemu płatności bezpośrednich przyszłej WPR – będą stanowić dodatkowe, dobrowolne dla rolników wsparcie za realizację praktyk korzystnych dla klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt. Ekoschematy obejmą szeroki wachlarz praktyk rolniczych, służących m. in. ochronie bioróżnorodności i krajobrazu wiejskiego, zrównoważonemu stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów, ochronie gleby i wody oraz ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa. Planowane ekoschematy są następujące:

- Obszary z roślinami miododajnymi;
- Ekstensywne użytkowanie Tuz z obsadą zwierząt;
- Międzyplony ozime/Wsiewki śródplonowe;

- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia / narzędzie FAST;
- Zróżnicowana struktura upraw;
- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji;
- Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo, tj. w formie aplikacji dogłębowej;
- Uprozczone systemy uprawy;
- Zagospodarowanie resztek poźniwnych w formie mulczu (matowania);
- Utrzymanie zadrzewień śródpolnych;
- Utrzymanie systemów rolno-leśnych;
- Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych;
- Przeznaczenie 10% powierzchni UR w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne;
- Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin;
- Biologiczna ochrona upraw;
- Rolnictwo ekologiczne;
- Dobrostan zwierząt.

Przy planowaniu ekoschematów przeanalizowano liczne uwagi, w tym zgłoszone przez KRIR, otrzymane w trakcie konsultacji publicznych pierwszej wersji Planu Strategicznego. W efekcie merytorycznych uwag, m.in. wycofano ekoschematy: zimowe pożytki dla ptaków, zielone ścierniska, pasy uprawne wolne od środków ochrony roślin i nawozów.

Odnośnie do wniosku dotyczącego *zwiększenia środków na produkcję energii ze źródeł odnawialnych, w tym szczególnie z wykorzystaniem nawozów organicznych i biomasy, a także wiatru, wody, słońca* informuję, że Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) przewidziano interwencję pn. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej” w ramach której wspierana będzie budowa biogazowni i małych elektrowni wodnych o mocy do 50 kW. Z uwagi na pilotażowy charakter tej interwencji, wysokość budżetu jaka została przypisana na realizację projektów związanych między innymi z budową biogazowni (budżet interwencji to 156 mln euro) zostanie poddana analizie po przeprowadzeniu pierwszego naboru wniosków.

Zakres ww. interwencji jest komplementarny z innymi programami. Działania inwestycyjne z zakresu OZE wykorzystujące do produkcji energii wiatr, słońce oraz biomasę

przewidziane są również w innych programach współfinansowanych ze środków UE oraz środków krajowych, np. w Polityce Spójności, Programie FEnlKS, Mój Prąd, Agroenergia.

W ramach programu krajowego Agroenergia – aktualizacja 2021, wdrażanego przez NFOŚiGW, na zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym przeznaczone jest 200 mln zł.

W projekcie Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności wsparcie rozwoju OZE, w tym na obszarach wiejskich, jest przewidziane głównie w ramach inwestycji B2.2.2. Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne. Koszt przewidziany na realizację inwestycji to 97 mln euro.

Dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych na obszarach wiejskich jest możliwe obecnie w ramach programu krajowego Mój Prąd. Budżet przewidziany na trzecią edycję Programu wynosi do 534 mln zł.

Wsparcie dla OZE jest również możliwe w ramach programu krajowego Czyste Powietrze, dotyczącego wymiany źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Środki przewidziane na dotacje udzielane w ramach programu (w tym programu Stop Smog), pożyczki dla gmin oraz termomodernizacyjna ulga podatkowa wynoszą 63,3 mld zł, zaś środki na kredyty udzielane przez banki to 40 mld zł.

Odnosnie do wniosku dotyczącego *niezaakceptowania wykluczenia z inwestycji gospodarstw rolnych poprzez zaproponowane w Planie działanie na zakup maszyn tylko dla gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną* informuję, że ze względu na ograniczony budżet Planu nie ma możliwości dalszego rozszerzenia zakresu pomocy w interwencji *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)*, w tym poprzez objęcie wsparciem gospodarstw prowadzących konwencjonalną produkcję roślinną. Należy jednak pamiętać, że przedmiotowa interwencja nie jest jedyną interwencją inwestycyjną w ramach Planu. Gospodarstwa prowadzące konwencjonalną produkcję roślinną będą mogły ubiegać się o wsparcie inwestycyjne między innymi w ramach interwencji *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)*. Jednocześnie, w ramach interwencji *Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu (dotacje)* rolnicy, prowadzący produkcję roślinną, będą mogli uzyskać dofinansowanie na zakup maszyn m.in. do niskoemisyjnej aplikacji nawozów, precyzyjnego stosowania środków ochrony roślin oraz uprawy gleby.

Odnośnie do wniosku dotyczącego *jednakowych warunków dostępu do programów pomocowych z WPR i krajowych dla gospodarstw rodzinnych do 300 ha*, wniosku dotyczącego *traktowania spółdzielni produkcyjnych działających w obszarze rolnictwa jako wielorodzinne gospodarstwa rolne* oraz wniosku dotyczącego *stworzenia stabilnych warunków dostępu do programów pomocowych* informuję, że zgodnie z art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, każdy program rozwoju obszarów wiejskich obejmuje analizę SWOT sytuacji oraz określenie potrzeb, które trzeba zaspokoić na obszarze geograficznym objętym programem. W odniesieniu do każdego z celów szczegółowych należących do priorytetów unijnych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich ujętych w programie wybiera się odpowiednie połączenia działań w oparciu o solidną logikę interwencji. Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 2 ww. rozporządzenia, w przypadku inwestycji wspierających restrukturyzację gospodarstw, państwa członkowskie ukierunkowują wsparcie dla gospodarstw zgodnie z analizą SWOT przeprowadzoną w odniesieniu do unijnego priorytetu rozwoju obszarów wiejskich „zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach rolnych i zrównoważonego zarządzania lasami”.

W związku z powyższym, polski PROW 2014-2020 zawiera różnorodne instrumenty o charakterze inwestycyjnym. W ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” wyróżniono m.in. instrument wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych”, realizujący cel szczegółowy określony w art. 5 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia, tj. poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej. Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT, dostępne ekspertyzy oraz stwierdzone potrzeby, a także uwzględniając ograniczenia budżetowe, określono cel ww. instrumentu wsparcia oraz zdefiniowano grupę docelową gospodarstw, która jest objęta pomocą inwestycyjną w formie dotacji. Celem instrumentu wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych” jest zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw w następujących obszarach:

- a. rozwój produkcji prosiąt,
- b. rozwój produkcji mleka krowiego,
- c. rozwój produkcji bydła mięsnego,

- d. racjonalizacja technologii produkcji, wprowadzenie innowacji, zmiana profilu produkcji, zwiększenie skali produkcji, poprawa jakości produkcji lub zwiększenie wartości dodanej produktu,
- e. nawodnienia w gospodarstwie rolnym.

W obszarach a-d restrukturyzacja musi doprowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) w gospodarstwie, w szczególności w wyniku racjonalizacji technologii produkcji lub wprowadzenia innowacji, zmiany profilu lub skali produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości dodanej produktu, co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy.

W obszarze a wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy stanowi co najmniej równowartość 13 tys. euro i nie jest większa niż 250 tys. euro. W obszarze b pomoc może być przyznana, jeżeli w gospodarstwie jest utrzymywane co najmniej 25 krów albo utrzymywane jest minimum 15 krów i w wyniku realizacji operacji do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną osiągnięty zostanie próg co najmniej 25 krów oraz wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy nie jest większa niż 200 tys. euro. Jeżeli o pomoc na inwestycję dotyczącą rozwoju produkcji mleka krowiego ubiega się młody rolnik, pomoc może być przyznana, nawet jeżeli w gospodarstwie nie są utrzymywane krowy albo utrzymywanych jest mniej niż 15 krów. W takim przypadku wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy stanowi co najmniej równowartość 13 tys. euro, a w wyniku realizacji operacji do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną zostanie osiągnięty próg co najmniej 25 krów. W obszarach c-d wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy stanowi co najmniej równowartość 13 tys. euro i nie jest większa niż 200 tys. euro. W obszarach a-d wsparcia udziela się również na rzecz działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu na dzień wejścia w życie Programu.

W obszarach a-e rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni powyżej 300 ha nie może ubiegać się o pomoc w ramach tego instrumentu wsparcia. Jednakże posiadacze silniejszych gospodarstw, tj. gospodarstw o większej niż wyżej wskazana wielkości ekonomicznej lub powierzchni nie są pozbawieni pomocy ze środków PROW 2014-2020, ponieważ mogą ubiegać się o pomoc w formie instrumentów finansowych.

Pomoc w instrumencie wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przyznawana jest m.in. na podstawie

rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2020 r. poz. 719, z późn. zm.) Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, pomoc przyznaje się rolnikowi, jeżeli jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:

a) gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 553 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.), obejmującego co najmniej 1 ha i nie więcej niż 300 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami, lub

b) nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2021 r. poz.266) w brzmieniu z dnia 12 grudnia 2014 r.

- położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc nie jest ograniczona do gospodarstw rodzinnych rolników indywidualnych. Pomoc może otrzymać również gospodarstwo prowadzone przez rolnika będącego osobą prawną albo spółką osobową w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 505, z późn. zm.) oraz rolnika będącego współnikiem spółki cywilnej, przy zachowaniu warunków wskazanych w ww. rozporządzeniu.

Pomoc przyznawana jest na gospodarstwo o określonej wielkości ekonomicznej i fizycznej. Jeżeli gospodarstwo jest poza grupą docelową to bez znaczenia pozostaje fakt, czy rolnik jest osobą fizyczną, osobą prawną czy współnikiem spółki cywilnej.

W kwestii płatności realizowanych w ramach WPR należy podkreślić, iż wszystkie te płatności, w tym płatności bezpośrednie, mogą być przyznawane wyłącznie na zasadach określonych w prawodawstwie Unii Europejskiej, a ewentualne ukierunkowanie danego instrumentu nie może wykraczać poza swobodę przewidzianą dla państw członkowskich tymi przepisami. Wdrażane w danym państwie członkowskim interwencje muszą przede wszystkim być zgodne z celami wsparcia określonymi w przepisach unijnych, a także wynikać z analizy SWOT i zidentyfikowanych potrzeb.

Przykładowo, w przypadku płatności redystrybucyjnej, celem wsparcia jest rozdystrybuowanie pomocy UE poprzez przeniesienie części płatności z większych gospodarstw korzystających z efektu skali, mających przewagę konkurencyjną, do

gospodarstw mniejszych, gdzie efektu takiego nie ma (występują wyższe koszty jednostkowe produkcji). Z analiz ekonomicznych przeprowadzonych na potrzeby Planu Strategicznego wynika, że w grupie gospodarstw o powierzchni między 2,5 a 25 ha użytków rolnych (UR) dochody kształtują się na poziomie znacznie niższym niż dochód parytetowy nawet po uwzględnieniu płatności bezpośrednich i płatności ONW. Gospodarstwa o powierzchni UR między 25 a 50 ha uzyskują dochody parytetowe dopiero po uwzględnieniu wsparcia bezpośredniego i ONW. Natomiast gospodarstwa największe, a więc te powyżej 50 ha UR, charakteryzują się dochodem z działalności rolniczej (bez płatności) przewyższającym dochód parytetowy. Odrębną grupę gospodarstw stanowią te najmniejsze – poniżej 2,5 ha UR. W grupie tej znajdują się gospodarstwa wyspecjalizowane w kierunkach produkcji niewymagających wysokich nakładów ziemi (drób, trzoda chlewna) oraz niewielkie gospodarstwa, dla których działalność rolnicza nie stanowi głównego źródła utrzymania.

W związku z tym, podjęto decyzję o ukierunkowaniu płatności redystrybucyjnej do gospodarstw posiadających od 3 ha do 50 ha UR, przy czym płatność będzie wypłacana już od 1 ha – maksymalnie do 30 ha (aktualnie maksymalnie 27 ha).

W zakresie spółdzielni produkcyjnych należy zauważyć, iż przedmiotem działalności rolniczej spółdzielni produkcyjnej (RSP) jest prowadzenie wspólnego gospodarstwa rolnego oraz działalności na rzecz indywidualnych gospodarstw rolnych członków. W związku z powyższym, członkowie RSP nie są producentami indywidualnymi, natomiast tworzona przez nich RSP działa na rynku jako podmiot prawny i może korzystać z możliwości dostępu do środków wsparcia, skierowanych do osób prawnych, jeśli spełnią one wszystkie warunki dostępu, np. posiadanie statusu MŚP, posiadanie zarejestrowanej działalności gospodarczej itd.

Rolnicze spółdzielnie produkcyjne mogą być członkami Grup Producentów Rolnych i Organizacji Producentów. Jednocześnie, GPR i OP mogą się ubiegać o środki wsparcia w ramach działania 9 PROW 2014–2020 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”, w związku z czym, w ramach tego mechanizmu pośrednio także RSP może otrzymywać środki wsparcia na swój rozwój w ramach tego działania. W ramach ww. działania, wsparcie jest przyznawane na okres 5 lat, a roczna maksymalna kwota wsparcia wynosi 100 tys. euro i jest uzależniona od wartości przychodów beneficjenta.

Dodatkowo, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, które prowadzą zarejestrowaną działalność w zakresie przetwórstwa, mogą ubiegać się o środki wsparcia na rozwój tego typu działalności w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie

produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój. Wsparcie polega na refundacji do 50% kosztów inwestycji kwalifikujących się do wsparcia, a koszty kwalifikowalne obejmują szeroki zakres inwestycji materialnych i niematerialnych (budynki, maszyny i urządzenia, aparatura, oprogramowanie, wdrażanie certyfikowanych systemów zarządzania jakością, patenty i licencje, koszty przygotowania dokumentacji technicznej projektu, biznesplanu itp.). Maksymalne wsparcie dla podmiotów z branży MŚP wynosi 10 mln zł.

Odnośnie do kwestii dotyczącej *walki z ASF i odszkodowań za likwidację zwierząt w przypadku wykrycia wirusa SARS-COV2 i innych chorób zakaźnych* informuję, iż zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, co za tym idzie afrykańskiego pomoru świń (ASF), odbywa się na podstawie przepisów sporządzonych i przyjętych na poziomie Komisji Europejskiej, które jednolicie obowiązują wszystkie państwa członkowskie UE, w tym Polskę.

W związku z powyższym, w momencie podejrzenia lub wyznaczenia ognisk ASF na terytorium Polski wdrażane są odpowiednie środki administracyjne przewidziane podczas zwalczania tej choroby.

Równocześnie realizowanych jest szereg działań, które mają kluczowe znaczenie w walce z tą chorobą, w szczególności:

- systematyczna redukcja populacji dzika na terenie całego kraju;
- sukcesywne zbieranie padłych osobników i ich szczątków;
- bioasekuracja gospodarstw i jej kontrola przez Inspekcję Weterynaryjną;
- podnoszenie świadomości przez działania szkoleniowo – informacyjne.

1. Zwalczanie choroby w populacji dzików przez:

- stałą kontrolę i regulowanie wielkości populacji zwierząt przede wszystkim przez ostrzał dzików w ramach planowej gospodarki łowieckiej oraz – uzupełniająco – przez ostrzał sanitarny. W ramach tej formy ostrzału do dnia 13 września br. pozyskano 240 077 dzików¹;
- poszukiwanie i eliminację ze środowiska naturalnego zwłok dzików i ich szczątków w sposób zorganizowany;
- budowanie sztucznych barier ograniczających przemieszczanie się dzików, takich jak ogrodzenia obszarów skażonych lub zamykanie przejść dla zwierząt przez autostrady i drogi ekspresowe;

---

¹ wg danych GIW

- stosowanie bioasekuracji przez myśliwych oraz kontrolę ich przestrzegania;
- udoskonalanie metod szybkiego podejmowania działań w walce z ASF - System ZIPOD.

2. Bioasekuracja gospodarstw utrzymujących świnie:

- z dniem 21 kwietnia 2021 r. stosuje się rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającym szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021 r., str. 1), które wprowadza środki szczególne w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń do jednolitego stosowania przez państwa członkowskie UE dotknięte tą chorobą. Wzmocnione środki bioasekuracji gospodarstw, o których mowa w ww. rozporządzeniu są co do zasady analogiczne z uprzednio wprowadzonymi na terytorium Polski wymaganiami weterynaryjnymi. Do nowych wymagań w postaci ogrodzenia oraz planu bioasekuracji Inspekcja Weterynaryjna będzie podchodzić elastycznie – do 31 października 2021r.;
- wzmocnione środki bioasekuracji, o których mowa w rozporządzeniu wykonawczym Komisji 2021/605, nie dotyczą gospodarstw, które nie umieszczają na rynku świń i produktów pochodzących od świń oraz przemieszczają świnie w obrębie tego samego obszaru objętego ograniczeniami I, II lub III;
- opracowane zostały wzory dokumentów pomocne we wdrażaniu nowych norm, w szczególności z przeznaczeniem dla mniejszych hodowców świń oraz kontrolujących lekarzy weterynarii, co powinno ułatwić spełnienie wymagań przyjętych w powyższym rozporządzeniu;
- stosowanie w gospodarstwie wymagań bioasekuracji jest kontrolowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej – wykonują to na poziomie lokalnym powiatowi lekarze weterynarii, działania te są sukcesywnie realizowane.

W odniesieniu do zwalczania zakażenia SARS-CoV-2 u norek, w ramach zwalczania tej choroby ze środków budżetowych przeznaczonych dla Inspekcji Weterynaryjnej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, pokrywane są koszty: zabicia norek, unieszkodliwienia ich zwłok, unieszkodliwienia paszy, oczyszczania i dezynfekcji gospodarstwa, a także odszkodowania za zniszczoną paszę oraz – ewentualnie – za zniszczony sprzęt, który nie może być poddany odkażaniu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz.187 z późn. zm.)

producenci rolni, którzy prowadzą gospodarstwo rolne, w którym utrzymywane są świny, mogą składać wnioski o udzielenie pomocy o charakterze pomocy *de minimis* w rolnictwie na refundację 50% wydatków poniesionych w danym roku kalendarzowym na zakup mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych, odzieży ochronnej i obuwia ochronnego oraz wydatków poniesionych na zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świny przed dostępem zwierząt domowych.

Pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

Wniosek o udzielenie pomocy można było składać w terminie od dnia 6.08.2021 r. do dnia 27.08.2021 r.

Do wniosku o udzielenie pomocy należało dołączyć:

- 1) faktury lub ich kopie, rachunki wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami lub ich kopie lub kopie umów zlecenia lub o dzieło, dotyczące poniesionych wydatków wraz z dowodami zapłaty potwierdzającymi poniesienie tych wydatków do dnia zakończenia terminu składania wniosków w danym roku kalendarzowym,
- 2) oświadczenie producenta rolnego o liczbie świń utrzymywanych w gospodarstwie,
- 3) oświadczenia albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Producenci świń, którzy zaprzestali produkcji w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, mogą skorzystać z pomocy finansowej. Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz (jednak nie więcej niż 50 sztuk dla jednego producenta świń) i kwoty 0,36 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu.

Ponadto, zgodnie z przepisami przyjętego w dniu 9 sierpnia 2021 r. rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

producenci rolni, prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarze objętym ASF będą mogli ubiegać się o pomoc na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej ze sprzedaży świń w poszczególnych kwartałach od IV kwartału 2020 r. w porównaniu do średniego dochodu uzyskiwanego z produkcji świń w analogicznym okresie w trzech ostatnich latach lub trzech latach z okresu pięcioletniego, po odjęciu roku z najwyższymi i najniższymi dochodami.

Wnioski po ogłoszeniu naboru będzie można składać do biur powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Na realizację powyższej pomocy zostały przewidziane środki w wysokości 150 mln zł.

Jednocześnie, ww. rozporządzenie przewiduje możliwość skorzystania przez producenta świń, który w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zaprzestał ich produkcji, z dopłat przez okres nie dłuższy niż 10 lat udzielanych do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na zakup:

- 1) nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz,
- 2) kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka,
- 3) loszek, knurów i warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport,
- 4) maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni,
- 5) maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1% (obecnie ok. 1,1% w skali roku), a w pozostałej części jest ono płacone przez Agencję.

Wysokość udzielonego kredytu nie może przekroczyć:

- 1) 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń,
- 2) 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń,
- 3) 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń,
- 4) 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń,

- 5) 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Pomoc w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów będzie udzielana w formule pomocy *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Odnosnie do kwestii dotyczącej *restrukturyzacji zadłużenia gospodarstw rolnych* informuje, że uwzględniając zgodę Komisji Europejskiej oraz ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz.U. z 2019 r. poz. 33), producenci rolni mogą ubiegać się o pomoc w formie:

- 1) bankowych kredytów restrukturyzacyjnych z dopłatami do oprocentowania realizowanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 2) pożyczek na spłatę zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 3) gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Warunkiem uzyskania pomocy w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów na restrukturyzację zadłużenia, pożyczek na spłatę zadłużenia oraz gwarancji spłaty kredytów na restrukturyzację zadłużenia jest m.in. przedstawienie przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego zaakceptowanego przez dyrektora właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego. Przykładowy wzór planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pomoc-na-restrukturyzacje-zadluzenia-gospodarstw-rolnych>.

Jednocześnie, pomoc na spłatę zadłużenia musi być zgodna z Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji. Zgodnie z powyższymi Wytycznymi, wymagany jest znaczący wkład w koszty restrukturyzacji pochodzący m.in. z zasobów własnych beneficjenta pomocy. Jednocześnie, w przypadku pomocy dotyczącej mniejszych kwot pomocy i mniejszych beneficjentów, państwa członkowskie mogą uznać wkład własny

za wystarczający, jeżeli wynosi on co najmniej 40% kosztów restrukturyzacji w przypadku średnich przedsiębiorstw i 25% kosztów restrukturyzacji w przypadku małych przedsiębiorstw.

Uwzględniając powyższe, jednym z warunków ubiegania się o powyższą pomoc jest wniesienie wkładu własnego.

Ponadto, producenci rolni na podstawie przepisów powyższej ustawy, mogą również ubiegać się o przejęcie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej w zamian za przeniesienie własności nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Ziemia wyceniana jest na podstawie obowiązującej ceny, bez dodatkowych opłat. Przejęty przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa dług nie może przekroczyć wartości nieruchomości rolnej, której własność jest przenoszona na rzecz Skarbu Państwa, pomniejszonej o wysokość sumy hipoteki ustanowionej na tej nieruchomości. Po przeniesieniu własności nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa w związku z przejęciem długu, dotychczasowy właściciel może skorzystać z prawa pierwszeństwa do:

- a) dzierżawy tej nieruchomości,
- b) dzierżawy tej nieruchomości z zapewnieniem dzierżawcy prawa kupna przedmiotu dzierżawy najpóźniej z upływem okresu, na jaki została zawarta umowa dzierżawy,
- c) nabycia tej nieruchomości po upływie co najmniej pięciu lat od dnia przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa własności tej nieruchomości rolnej.

Nieruchomość rolna, której własność została przeniesiona na rzecz Skarbu Państwa w związku z przejęciem długu, nie może zostać zbyta przed upływem 20 lat od dnia przeniesienia jej własności, z wyłączeniem zbycia na rzecz dotychczasowego właściciela na jego wniosek.

Należy podkreślić, że restrukturyzacja może objąć długi o charakterze pieniężnym powstałe w związku z prowadzeniem działalności rolniczej.

Odnośnie do kwestii dotyczącej *nieuzasadnionego wzrostu cen środków do produkcji rolnej, tj. nawozów, energii, paliwa, kosztów pracy, czy pasz* informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, monitorując ceny środków produkcji rolniczej, korzysta m.in. z analiz rynku wykonywanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie (IERiGŻ) oraz przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego i zbiorczej informacji opracowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Wg danych IERiGŻ w Warszawie, w czerwcu br. ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku były przeciętnie o 9,7% wyższe niż rok wcześniej. W przypadku nawozów azotowych wzrost cen wyniósł średnio 14,0%, w tym np. mocznik w opakowaniach typu big-bag podrożał o 23,4%, mocznik w workach 25 kg – o 20,3%, a saletra amonowa w big-bagach o 10,7%. Fosforan amonu podrożał w tym czasie o 16,7%, a polifoska o 7,1%. Tańsza niż rok wcześniej, o 3,8% była natomiast sól potasowa.

Należy zauważyć, że na ceny nawozów mają zasadniczy wpływ:

- ceny surowców (gaz ziemny stanowi 50-70% kosztów produkcji, amoniak – dla nawozów azotowych, sól potasowa, fosforyt, siarka – dla nawozów wieloskładnikowych),
- koszty uprawnień do emisji CO₂,
- ceny nawozów na rynkach światowych,
- zachowania importerów na rynku krajowym itd.

Zgodnie z oceną IERiGŻ, podwyżki cen nawozów mineralnych w Polsce są związane przede wszystkim z wyraźnym wzrostem cen w handlu światowym, na które dodatkowo nałożył się sezonowy wzrost popytu na krajowym rynku. Sezonowość popytu na nawozy ma istotny wpływ na sezonowe zmiany cen obserwowane w ciągu roku. Istnieje pewna prawidłowość, że zwykle do maja ceny nawozów rosną, natomiast od czerwca obserwowane są najczęściej spadki cen. Niemniej jednak, największy wpływ na kształtowanie cen na krajowym rynku mają ceny światowe, a te od początku III kwartału 2020 r. znajdują się w trendzie wzrostowym. Co więcej, w ostatnich miesiącach tempo wzrostu cen w handlu światowym wyraźnie przyspieszyło. Ponadto, wyraźny wzrost cen mocznika w Polsce związany jest z mniejszą jego dostępnością, gdyż wielu rolników kupuje go na zapas. Od dnia 1 sierpnia 2021 r. nie można stosować mocznika w jego tradycyjnej granulowanej formie, a jedynie droższy mocznik zawierający inhibitor ureazy lub powłokę biodegradowalną.

W bieżącym roku zauważalne podwyżki cen dotyczą nie tylko nawozów mineralnych, ale i większości innych podstawowych środków produkcji dla rolnictwa. Od początku roku do czerwca środki produkcji podrożały już średnio o ponad 10%, w tym ceny materiałów budowlanych wzrosły o 22,6%, nawozów o 13,1%, nośników energii o 8,9%, maszyn rolniczych o 7,1%, a środków ochrony roślin o 1,5%. Co więcej w przypadku np. materiałów budowlanych tempo wzrostu cen w ostatnich miesiącach wyraźnie przyspieszyło.

Odnośnie do kwestii dotyczącej *odszkodowań za szkody łowieckie oraz wszczęcia działań nad zniesieniem moratorium dla ochrony populacji łosia i redukcji nadmiernej populacji wilka* należy wskazać, że problem odszkodowań za straty wyrządzone w gospodarstwach rolnych i rybackich przez zwierzęta chronione jest dostrzegany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW). Do Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ), w którego kompetencjach leżą sprawy w zakresie szkód wyrządzanych przez zwierzęta chronione, wielokrotnie zgłaszana była potrzeba wprowadzenia odpowiednich uregulowań prawnych w ustawie o ochronie przyrody. W korespondencji z MKiŚ, resort rolnictwa wskazywał na konieczność ustanowienia przepisów zapewniających rolnikom skuteczną i adekwatną wypłatę odszkodowań. MRiRW sygnalizowało, że rozwiązanie konfliktów związanych ze stratami wyrządzonymi przez zwierzęta chronione wymaga kompleksowego podejścia, zwłaszcza na obszarach wiejskich z rozległą uprawą roślin i hodowlą zwierząt gospodarskich. Podkreślano, że kwestią o zasadniczym znaczeniu jest kontynuowanie działań, ukierunkowanych na zapobieganie szkodom wyrządzanym przez gatunki chronione, a w sytuacji ich wystąpienia - zapewnienie odpowiednich środków finansowych za poniesione straty. Jednocześnie, konieczne jest zapewnienie odpowiednich instrumentów zarządzania populacjami zwierząt chronionych.

Ponadto, MRiRW zwróciło się z wnioskiem do MKiŚ o rozważenie zasadności wprowadzenia regulacji, umożliwiającej wypłatę rekompensat za szkody powodowane przez wszystkie gatunki prawnie chronione, tak aby rolnik nie ponosił kosztów utrzymania zwierząt dziko żyjących, żerujących na jego uprawach i stawach hodowlanych oraz o niezbędną szczegółową rewizję obowiązującego prawa i nowelizację ustawy o ochronie przyrody w tym zakresie. Jednocześnie w lipcu br. MRiRW zgłosiło liczne uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową.

Odnośnie do kwestii dotyczącej *przyspieszenia wypłaty wszelkich środków należnych producentom rolnym (np. tzw. pomocy covidowej, dopłat bezpośrednich, czy innych zobowiązań ARiMR wobec rolników)* informuję, że płatności oraz zaliczki w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz premie zalesieniowe są wypłacane w terminach określonych w przepisach Unii Europejskiej.

Ponadto, od 2015 r. wypłata płatności bezpośrednich, w formie zaliczek, rozpoczyna się już w połowie października roku złożenia wniosku - a więc w najwcześniejszym

możliwym terminie. Od 2016 r. zaliczki na poczet płatności bezpośrednich realizowane są w maksymalnej, dopuszczalnej przepisami UE wysokości (do 70%) i z tytułu wszystkich rodzajów płatności. Dzięki temu możliwe jest przekazanie rolnikom znacznych kwot we wcześniejszym terminie – jeszcze przed 1 grudnia (od 16 października do 30 listopada roku złożenia wniosku) na konta rolników trafia ponad 9 mld zł. W 2020 r., w ramach zaliczek, wypłacono aż ponad 10,4 mld zł dla ponad 1,275 mln rolników.

Od 2019 r. wypłaty płatności zaliczkowych (w wysokości do 85% należnej płatności) są realizowane również w ramach działań obszarowych PROW 2014-2020. W 2020 r., w ramach płatności zaliczkowych, wypłacono ok. 2,1 mld zł.

Wypłata zaliczek na poczet płatności bezpośrednich, a także płatności obszarowych II filaru WPR, planowana jest również w 2021 r., tj. od dnia 18 października br.

Ponadto, według stanu na dzień 18 lipca 2021 r. zakontraktowano 87,36% środków dostępnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zaś zrealizowane płatności wykorzystują alokację Programu w 65,10%. W ramach zapobiegania rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF) do dnia 18 lipca br. zawarto 4 012 umowy na kwotę 198,56 mln zł.

Tempo wydatkowania środków w ramach PROW 2014-2020 podlega ocenie ze strony Komisji Europejskiej zgodnie z tzw. zasadą N+3. Zasada N+3 oznacza, że każda alokacja przypisana w PROW 2014-2020 do danego roku powinna znaleźć pokrycie w wydatkach poniesionych przez agencję płatniczą do końca trzeciego roku następującego po roku, którego dotyczy dany wkład.

Rozliczenie alokacji środków EFRROW w 2017 r., wg stanu wydatków na dzień 31.12.2020 r., wykonano z nadwyżką ok. 454 mln euro. W okresie 1 stycznia -18 lipca 2021 r. dokonano płatności ze środków EFRROW w wysokości 573 mln euro, zaś w celu realizacji zasady N+3 konieczne jest dokonanie w okresie 19 lipiec – 31 grudzień 2021 r. wydatków EFRROW w wysokości 93 mln euro.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Szymon Giżyński

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych
dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych